

NĂM THỨ TƯ. — SỐ 149

JEUDI 15 JANVIER 1920

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC-NGŨ

AN HÀ NHƯ'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TỔNG LY: TRAN-DẮC-NGHĨA

Chủ Bút: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHƯ'T TRÌNH

TRONG CỘT ĐỒNG-DƯƠNG

BỘT CHỮ LANGSA

BỘT CHỮ QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM..... 5 \$ 00
SÁU THÁNG..... 3. 00
BÁN LẺ MỖI SỐ..... 0, 15

TRỌN NĂM..... 3\$00
SÁU THÁNG..... 2 00

BỘT QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM..... 7\$00
SÁU THÁNG..... 4, 50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua như't trình xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mỗi như't trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MEDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quí khách ở xa, gần hay rằng: Nhà-nước cho phép Bổn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-tỉnh; nên bổn Hiệu ăn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quí vị xem, đăng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau này: Và có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHỈ KHẢI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vô nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

Gia mỗi ve 9\$30, mỗi lố 12 ve 3\$00; Như chư Quí Ông muốn mua gửi thơ cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵn lòng gửi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THÁP TƯỚU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép tâm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bệnh như: đau phong, tay chân phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chân, đau nhức trong gân cốt, các chứng thũng độc đi đứng chẳng an, đau nửa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều hiệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe hẳn hơn lúc trước trăm phần người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHƯỞNG BỎ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bí-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người

Sắc dục quá độ, nhức đầu chóng mặt, thần hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cũ đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỗi mệt, đờn bà đường kinh không đúng, bạch đới xích-dải đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mết vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thấy đến dùng đăng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-l tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đau bụng chỉ nó trừ cũng nổi.

BÁ BO-VỆ SANH TƯỚU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rã liệt, lở tại lưng bụng, con mắt mờ mịt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư

Bổn dược phòng bằng đa tâm chú ý, tiệm Phương kia thế nó hết sức mới chế ra đăng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hễ ăn hễ thì bổ âm, dương hễ thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thật thủy kém hao, hễ uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hổ-ốt và Mộc-qua, bổn dược phòng chẳng ngại công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền

Đau trong xương, tứ chi rã liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tìm la.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay để như

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC BỊM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huột lược thơ câu, ấy là một thứ thuốc bí truyền linh nghiệm đệ nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ đăng, còn như đau lưng, nhức tay, mỗi chơn, đau trong xương, hay dục gạo, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chơng bại hoại. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của Bổn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chần, hiệu Trung-Huệ Dược Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quí khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhãn đề hiệu Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gửi thơ để chỗ ở cho kỹ lưỡng thì bổn Dược-Phòng sẽ gửi thuốc đi tức thì, xin quí khách thứ qua sè biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh giỏi, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cùng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết tiệm thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hàng bảo chế y sảng, tại đường CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rông những thuốc nhứt hàng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng ươi, không khi nào thấy người An nam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THÂN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bỏ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người dòn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giỏi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RÔNG THUỐC THƯƠNG HẠNG và nhiều hiệu có danh tiếng dầu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trừ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì giữa dặng các chứng bệnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác, cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 600.000f.

Hàng này của Langsa và Annam hàng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắt một dể là tại Saigon có món chi thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt. Cũng gửi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gửi hàng lập tức. Xin quý vị đến xem Hàng chơi thì rõ. Có trữ bán:

Rượu rơm hiệu Stella

Làm rông bằng cho lán nước mía. Có bán lẻ, bán sỉ và cho lán về bán lại khỏi trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lành thấp mướn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, tế, kỷ yên, Tân gia, hạ thọ, khăn đen bằng nhiều tây và khăn bông tốt thương hàng, bán mới và bán lẻ vỏ ruột xe máy hiệu Michelin, giấy hàm-ét đủ cỡ dặng theo kiểu kim thời. Quý ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gửi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký lưỡng mà gửi contre-Remboursement nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lán đồ và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

Cần khái.

AN HÀ NHỰT BÁO

MỠI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Chợ phiên Hà-nội	8.— Về văn minh
2.— Đòi lời ngỏ với đồng bang	9.— Lời cảm tạ
3.— Tòa đại hình	10.— Ai tin
4.— Công văn lược lược	11.— Văn uyển
5.— Tám uoi tiến-bộ bước vào	12.— Văn linh tế
6.— Xin cấm đá gà	13.— Nhân đàm
7.— Thư tín văn lai	

Chợ phiên Hà-nội

Nhà trừ thổ-sáng xứ Nam-kỳ

Một vài bữa trước khi mở hội Chợ-phiên tại Hà-nội, trong Nam-kỳ có gửi ra 130 cái thùng lớn, thì ai nấy đều tưởng rằng: chẳng thể nào ông Legras chưng bày ra hết cho kịp, vì ngày giờ cận lắm.

Dè dàu, ngày khai hội bữa đầu, ai nấy đến xem tại nhà trừ thổ-sáng Nam-kỳ hôm nọ trông trơn quánh-ván, ngày nay lại chưng bày xem rất nguy-nga đẹp dẽ. Đáng khen tài bất-thiệp của ông Legras, ngày giờ ít ỏi mà chưng bày đầy đủ dặng. Thật là giỏi...!

Cách chưng dọn cái nhà dẽ đồ thổ-sáng của xứ Nam-kỳ thiệt là đáng khen lắm, có kiểu xanh tươi tốt dơn bông rực rỡ trông trong mấy cái chậu làm tại lò gốm Cây-mai, về với màu tươi tốt, ai trông vào cũng rõ rằng cái nhà ấy chia ra làm hai chặn phân biệt nhau.

Phía tả: trong một cái phòng thì dẽ đầy những bảu ghế chạm trổ khéo-léo của trường Bá-nghe ở Thủ-dầu-một, đồ-vật làm bằng đồng ở trường Biên-

hòa, thiên hạ đến coi nườp nượp. Trên vách tường thì treo nhiều tấm sơn thủy vẽ bằng nước thuốc, vẽ bằng viết chì, hình in bằng bản đá, và hình vẽ bằng nước thuốc của trường Gia-Định.

Trong mấy cái tủ kiến, đồ bích, đồ khảm; đồ nữ trang dầy chạm cách thức khéo lắm của thợ bạc Sadec, còn lược đầu-mối, huyền bích nhiều kiểu thiệt là đẹp mắt. Xem đây cũng rõ các nhà nghệ (thợ, thấy) xứ Nam-kỳ đã dặng thành hình tấn phát trong nghề nghiệp rồi đó.

Kể nhà này, có một cái nhà trừ những đồ vật làm bằng ca-u-su (caoutchouc.) Ấy là một sự tỏ bày ra lần thứ nhứt cho người Bắc-kỳ xem đồ vật làm bằng ca-u-su tại xứ Đông-Dương.

Ông Fanton d'Andon, chức việc trong Hàng trình những đồ vật làm bằng ca-u-su ấy cho thiên hạ xem, thật là nhiều thứ: nào là gót giày bằng ca-u-su, vỏ bánh xe máy, xe kéo, ống bằng ca-u-su lớn nhỏ nhiều hạng, khuôn tròn dẽ ráp mí, bánh ca-u-su dặt cho xe hơi vùn...vùn... Lò của hàng cũng làm dặng đồ vật tùy theo kiểu thức người

dặt làm, và dùng mũ ca-u-su rộng của mấy sờ trống ca-u-su ở Nam-kỳ.

Nhiều người ở Saigon ra dự hội mở chợ phiên đều nói đã có dùng và chứng chắc rằng ca-u-su này thật là tốt hơn ca-u-su ở Âu-châu đem qua, vì ở bên thường hay nấu ca-u-su củ lại rồi trộn với thứ mới mà làm đồ vật nếu sự chắc không bằng ca-u-su này.

Và nơi phòng lớn kia, thì thấy nhiều cái tủ kiến đựng đầy hàng, nhiều, văn, nho, tơ, lụa, mà người bản-quốc thường dùng cho đến người Âu-châu cũng ưa vậy. Giá bán không đắt, công phu khéo léo thì cũng đáng, thế thì bán chắc đắt lắm. Phía bên hữu, có treo một tấm bản đồ thổ sản xứ Nam-kỳ, chỉ chỗ nào có trồng lúa và có đồ thổ sản bán thường. Những đồ kiểu, hột giống ai xin thì ông Legras sẵn lòng cho. Người ta đến xin nhiều lắm.

Người Bản-quốc ưa uống trà Saigon hút thuốc Biền-hòa và Gia-Định, ăn tôm khô Bểntre; nước mắm hột Phú-quốc, ăn mắm ruột có danh trong cõi Đông-Dương là mắm ruột Vũng-tàu vàn....vân....

Đều đáng tưởng cho đồ thổ hóa Nam-kỳ ngày sau sẽ thành phát là trống ca-u-su. Trong nhiều sờ trống và kéo mũ ca-u-su ra làm miếng mỏng, màu trắng, vàng, đỏ sậm, đỏ bầm có thứ tốt và thứ xấu. Chẳng phải là muốn nói quấy; song thứ ca-u-su mà chúng ta tưởng thật rộng không có trộn trạo thứ chi vào đây, thì hay thấy người Lèo đố, làm ra nhiều viên đen xấu mà bán, bởi vậy trong ít năm rồi, sự giả mạo này làm cho mất danh tiếng sờ ca-u-su của xứ Đông-Dương đi.

Có vài Biền-hòa cũng đem ra đây nữa. Lò dệt vải này, tuy là sơ tạo; song sẽ

làm ra thêm cho lớn hơn, dệt có thể dệt ra nhiều mà bán các nơi khác.

Kể luôn các món thổ hóa như là: dẫu, chiếu tuy cái màu không đẹp người bằng chiếu Nam-vian; nhưng mà cũng chắc lắm, các thứ rượu, vỏ cây để thuốc da, cũng dùng mà làm thuốc.

Đây nói qua đồ thổ sản sờ canh nông tại Cánh-thơ. Nhiều thứ giống lúa thương hạng chừng bày ra đây là một dấu rõ thấy được sự tàn phá của sờ này từ ngày sáng tạo đến giờ. Ấy vậy cũng nên chúc cho sĩ tử các trường Canh-nông mới lập tại Bắc-kỳ noi theo đây mà thi thò.

Nhiều dẻ lúa chừng nơi đó ai thầy cũng trăm-trở khen ngợi, nhiều bông lúa tốt tươi thuở giờ người ruộng rẫy Bắc-kỳ chưa từng thầy dặng.

Mấy thứ lúa và gạo lựa đây: xét kỹ và xem tâm hình chụp cái nhà máy xay gạo của người Annam đem ra mà sánh thì gạo này tốt hơn gạo các nhà máy của khách trú xay đó.

Tổng luận: sự đầu xáo đồ thổ sản thổ vật xứ Nam-kỳ nơi chợ phiên Hà-nội là đều đại hữu ích, sự đi xem cho kỹ càng nhà trừ đồ thổ sản Nam-kỳ thật là mở mang và hữu dụng lắm, vậy xin ai này hãy đến mà xem cho biết.

Dịch trong báo Le Courrier d'Haï-Phong

PHẠM-KỶ-XƯƠNG

Đôi lời ngỏ với đồng bang

Như lúc rảnh rỗi, ngồi nghĩ lại thật tạo hóa khéo khiến cuộc đời cũng rất nên nghề liệ, đồng bang chư tôn xin thứ xét, như đặc-sắc của dân Việt-nam ta, kể từ đời trung Cổ đến nay mà suy (xin lỗi chẳng phải tỏ dâm phụ cái nghĩa một bốn thủy nguyên) thật cái đường tiến-hóa và nền Thiệt-nghệp cách xa với thời đại này biết mấy?

Từng xem sách sử của Việt-nam ta thì đời trước cũng có nhiều đấng tài ba làm những việc kinh tế to tát đáng kính đáng phục biết bao! Song chỉ hém vì buổi ấy 1. dân tộc ta chưa mấy nhiệm văn hóa cho đều đặn, 2. phần nào thương trường rất nên eo hẹp nên đường thiệt nghiệp hư kém thật đáng phải. Đến buổi này rất mừng thay, là quốc dân ta càng ngày càng mau trỗi gót, như cách mấy tháng nay vì có tên khách Lý-Thiên buôn lời khinh thị khiến nên nhiều người Annam tức giận mà ra lo việc buôn bán lần lần nào báo Lục-thù (tàu-văn, Nòng-cổ-mìn-Đàm, Nam-Trung nhứt-Báo, An-Hà Nhứt-Báo, Quốc-Dân Diên-Đàng, Công-Luận, Đại-Việt nào là khuyến khích, nào là cổ động đồng bào ta, ôi thôi biết bao nhiêu bài diễn thuyết hiện nay trong sáu tỉnh ta nghe đã lập nhiều nhà thương nghiệp rồi.

Lấy đó mà suy đối với đời trung cổ thì cái đặc-sắc lớn hơn là vậy. Song trộm nghe có một ít vị tiểu thương vì ngả lòng mà phải bán đồ nhi phế rằng «không khéo» tớ cũng có gặp một hai vị tiểu thương nghiệp ngả lòng ấy tớ có hỏi thì cũng nói như thế, tớ thăm nghĩ và chẳng trong Nam-kỳ ta chẳng phải thêm cái sờ đồng bang ta ra tranh

thương bấy lâu nay đó mà lại hẹp cuộc đến nỗi? Như hồi lại thì bọn khách trú vào còn thương mãi như xưa, mà Annam ta sao đã ngả lòng thối chí?

Hỡi đồng bang chư tôn xin chỗi giậy mưa chó ngả lòng; ấy chẳng qua vì đồng bang ta chiếm lần chưa được con đường thương mãi của khách trú, và chưa kết dặng giậy đoàn thể cho liên lạc mà tuyệt giao với khách trú cho đều nên ta chưa đổi dặng cái nền vững bền đó sợ của chúng nó au hưởng bấy lâu nay đó, nếu chúng ta bền chí chịu mối lợi ích trong ít lâu đây (1) chợ quốc dân ta đều biết tiết sự giúp lợi cho người khách trú là người đi buôn không còn giao thiệp với nó nữa, chừng ấy chúng nó phải đi, ấy phải coi đường thương mãi rộng rãi biết bao? Còn lúc này khách trú còn buôn bán đó tưởng đồng bang cùng dư rõ thấu cái hành tàng của chúng nó lắm chớ? Thiệt tưởng chúng nó khi bên Tào mới qua, nào phải mỗi mỗi có đem bạc muôn bạc ngàn chi qua bên này mà làm tư bản đâu? Đến nay những khách trú qua Nam-kỳ hiện dặng lập tiệm to hàng lớn, phần nhiều đến mua chịu của mấy tiệm lớn của nó tại Saigon Chợ-lớn mà bán cho Annam ta, nếu Annam ta mà khuyến nhau tuyệt giao đường thương mãi với hàng họ dặng rồi, thì hàng bán cho ai? chừng ấy dấu hàng sẵn có tư bản cho mấy đi nữa ắt hàng phải đi về Tào mà chớ!

Hậu sanh: Trần-hữu-Tất

Biệt hiệu Trát-thuần-Tử, siêng luận
Đông-hưng, Thanh-Biên (Bachgiã)

(1) Đồng bang cũng dự biết phạm sự chi muốn khởi đầu ra còn kho thây, phương chi ra tranh cho dặng con đường thương mãi với 1 phe chủng tộc khác, thì sự khọc ấy biết chừng nào? song có câu hữu chỉ sự cảnh thành.

Toà đại hình

Có lời nghị của quan quyền Tổng-Thống Đông dương ngày 17 Décembre 1919 định cho các Toà Đại-hình Nam-kỳ và Cao-man hội xử kỳ nhứt năm 1920 như sau đây:

XỬ TẠI

Saigon, ngày thứ hai 26 Janvier 1920.
Cántho, ngày thứ hai 2 Février 1920
Vinhlong, ngày thứ hai 1 Mars 1920
Pnom-penh, ngày thứ ba 9 Mars 1920
Mytho, ngày thứ tư 17 Mars 1920,

Công văn lược lục

Vì lời nghị quan quyền Nguyên-Soái Nam-kỳ ngày 13 Décembre 1919:

Thấy Nguyễn-văn-An, điều dưỡng nhứt hạng giúp việc tại nhà thương Chợ-quán, thiên bỏ đi tòng quyền quan Chủ-tỉnh Ben-tre.

Có Võ-thị-Có có bằng cấp ôn-bà bốn-quốc đăng cấp bằng làm ôn-bà hạng năm và thiên bỏ đi tòng quyền quan chủ tỉnh Cholon.

Vì lời nghị quan quyền Nguyên-Soái Nam-kỳ ngày 15 Décembre 1919:

Cấp bằng cho viên chức bốn-quốc sơ Tân-dảo và Giáo-nghiêm hình chánh.

Chức thơ-ký học tập lương đồng niên 240\$

Quý thấy: Phan-văn-Dưa, Lê-văn-Nghi Trần-quang-Thăng, nguyên là Thơ-ký học tập tạm dụng.

Chức lính kiểm-xét thi sai lương đồng niên 144\$

Nguyễn-văn Thuận, lính kiểm-xét tạm dụng.

THIÊN BỎ:

Vì lời nghị quan-quyền Nguyên-Soái Nam-kỳ ngày 17 Décembre 1919

Thiên bỏ ông Huỳnh-long-Hương. Phủ

hạng nhứt, trước đã có lời nghị thiên bỏ đi trấn nhậm quận Chợ-mới mà chưa đi, nay bỏ đi trấn nhậm quận Thới-nốt (Longxuyên) thế cho ông Trương-vinh-Việt, Phủ hạng nhứt đang xin nghỉ và sẽ bỏ đi chỗ khác.

Thiên bỏ ông Đỗ-kiết-Triệu chủ-quận châu-thành Longxuyên, đi trấn nhậm quận Chợ-mới cũng thuộc hạt Longxuyên thế cho ông Huỳnh-long-Hương.

Thiên-bỏ ông Huỳnh-văn-Thình Huyện hạng nhì qua ngôi chủ-quận châu-thành Longxuyên thế cho ông Đỗ-kiết-Triệu.

THĂNG THƯƠNG

Đăng ghi tên vào sổ thăng chức về năm 1920 ty Lương-y bốn-quốc:

Chức lương-y bốn-quốc hạng nhì

Ông Nguyễn-văn-Phấn.

Chức lương-y bốn-quốc hạng ba:

Ông Trương-dinh-Tri, Nguyễn-văn-Khai, Nguyễn-việt-An.

Chức lương-y bốn-quốc hạng tư:

Ông Thái-văn-Du, Phạm-v.-Thuần Phan-hà-Chauh, Đặng-văn-Cương, Trần-văn-Hanh, Lê-văn-Ký.

Vì lời nghị quan quyền Nguyên-Soái Nam-kỳ ngày 20 Décembre 1919

Thấy Nguyễn-phước-Tài dit Phú, có giấy tốt sơ-học Pháp-Việt, đăng cấp bằng làm thầy-giám hậu bổ và thiên bỏ đi tòng quyền quan chủ tỉnh Cholon.

Thấy Phan-văn-Vi, Thơ-ký thi sai hạng nhì, mán kỳ nghỉ, thiên bỏ đi tòng quyền quan Quản-lý dinh Hiệp-lý (Tôn nhứt)

Vì lời nghị quan quyền Nguyên-Soái Nam-kỳ ngày 23 Décembre 1919

Thấy Trần-thiện-Thành, Thơ-ký thi sai hạng nhì giúp việc tại tỉnh Travinh, thiên bỏ đi tòng quyền quan Quản-lý dinh Hiệp-lý (Tôn nhì)

Vì lời nghị quan quyền Nguyên-Soái Nam-kỳ ngày 27 Décembre 1919

Ông Nguyễn-văn-Trần, Lương-y hậu bổ hành sự tại tỉnh Thudaumot, thiên bỏ đi hành sự tại tỉnh Sadéc.

Ông Phan-văn-Tiến, Lương-y hậu bổ hành sự tại Nhà thương Chợ-quán thiên bỏ đi hành sự tại tỉnh Thudaumot, thế cho ông Nguyễn-văn-Trần.

Cuộc tuyển-cử hội-đồng địa hạt

Có lời nghị của quan quyền Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 27 Décembre 1919 kêu chư thừa sai các tổng trong Nam-kỳ đến ngày 18 janvier 1920 hội cử chư hội đồng địa hạt. Hội cử khởi sự từ 8 giờ bao mai cho đến 4 giờ chiều. Nếu kỳ nhứt không ai đúng số thăm đặc cử thì trong 8 ngày cử lại, nghĩa là chưa nhứt tuần sau nhằm 25 Janvier 1920.

Hội-đồng địa-hạt trong hạng 2 năm thay phân nửa, nên kỳ hội đầu thì lất thăm đăng coi ai làm 4 năm ai làm 2 năm.

Tám nơi tiên-bộ bước vào...

Từ ngày Pháp-quốc qua cai trị Nam-kỳ cho đến nay, thiên hạ ở xứ này từ nghèo chí giàu, từ bèn đến sang, miếng cho con vào trường mà phá ngu, thì chỉ tại quan phẩm, tốn kém bao nhiêu chẳng sớn, chỉ cầu cho con mình thi đỗ đăng bổ đi làm THÔNG-NGÔN TRƯỞNG-BỐ, hay là THÔNG-SỰ TÒA-ÁN, thì mới vừa lòng, còn mấy cậu học thức Sơ-sãi thì cả đời

cứ mong mỗi chức ký-lục. Bởi rứa nên hễ Chánh-phủ có cần dùng thơ-ký, mở cuộc tuyển tài, chọn vài chục vị thì đã có hơn vài trăm cái đơn gởi đến xin vào trường ứng cử, một chữ cũng thì, hai chữ cũng thì, thậm chí có kẻ ngờ thì là chạy, đầu tư, toán-đổ, bầy mồi.... chợt tỉnh ngộ xét rằng: Cần chi phải có học mới làm được thấy thông, thấy ký vậy chứ câu ĐÀ KIM PHÁ LUẬT ở đầu mình không dùng đến, ông bà trước hăng thấy đều đã quá, nên mới để lòng lập ra ngu ngôn ấy, ăn là ta đem ít tấm giấy cent mà lo, thì đầu dờ cũng hóa hay, đầu ngu cũng ra trí.—Nhưng vậy mà cũng còn thế chế cho, là vì muốn việc trên trường trấn đều như một cuộc buôn thối! Bật quá mình xuất vốn trước thính thoán tom góp sau; vì đầu không đắp vững kiểu thiên cũng đăng xây dựng suốt ngày, ấy là chưa tính đến cái danh là sắp có kẻ sùng người bái vậy! Chỉ ở nhà sáng có bạc ngàn, ruộng cò bay mỗi cánh, cha thì làm thầy Tổng, ông hương là người thời thế, sao lại không ở nhà lo kinh dinh sự sáng, phụ nghiệp từ năng thừa, nổi chi mà nỡ vất bạc đi mua chức thơ-ký thi (surnuméraire) (NƯỚC LẠI) không lương phạn, bổng lộc gì, sớm rách dù đi hầu, chiều rách dù đi hầu, rá áo rách giấy, như rứa mà phong quang trông ra sáng phảng, rất là tự cao, vinh diệu, nhứt là ưa lời phải với tổng làng. Làm cho các quan Lang-sa và người thóc giả thấy vậy mà buồn cười.

Những thế tình như vậy ai ở trong xứ này đều chán ngất chán phải tỏ vẻ đông dài, vì một câu Hoành-tài mà xui lòng người quên phứt cái thể thống. Than ôi! chỉ con người mà sắp như có thì tựa hồ kẻ mù không gậy, nỡ thả trôi việc cả đạo nhà, nòn theo bóng hư danh

vui lành chữ Thuần của đũa hạ lưu để tiện! Vậy cũng cho là phú kỳ sở nguyện. Nhưng tay thức-giã, Mãn-thời, bình-thể, thấy tân tình người trong xứ mà phát động lòng rơi lệ biết bao giờ lo đến cái lợi về cho đồng bang hưởng: cái lợi buôn bán, cái lợi nghề nghiệp, cái lợi ruộng rẫy, trót đều, này cho người ngoài thổ. Còn người bản xứ lại vì mong làm quan đứng hưởng CAO-DU của dân.

Song le thời thế đổi dời trong một nháy mắt, chẳng bao lâu ta lại thấy một đến rất lạ, làm cho ta mừng rỡ tay xuống chiều mà cười dài, vì rắp thấy điểm lành lộ rạng, chẳng kiếp thì chầy mấy cái lợi ấy sẽ về tay đồng bang ta vậy!

Vì bấy lâu tôi bằng chiêm nghiệm thế tình và đơn hỏi mấy bậc tiền bối những lối đã qua, hầu thử đoán cái hậu vận xứ ta. Nay gặp điểm đầu hưng đầu kiệt há đi toạ quan thành bại mà không mách cho đồng-bang cùng tôi chung lo hoặc chung vui sao??

Việc xảy ra đây nếu chẳng chiêm nghiệm nguyên lý cho đích đáng thì không thể nào thấy nó quan hệ đến thế nào! Và chẳng mỗi năm Chánh-phủ hề đến kỳ nghiệm cứu sổ thơ ký mà thiếu dùng thì phải lo mở hội thi đặt tuyển tài; hề yết-thị ra rồi thì học-sanh ùng ùng đâm đơn vào xin ứng thí. Cứ gì năm rồi Chánh-phủ cần dùng 10 vị thơ-ký mà có 8 vị học-sanh đến chịu bạch thời?

Xưa kia thiên hạ rất trân trọng chữ thơ-ký ấy lắm mà nay sao ra lối lãng lơ đường ấy? Tại sao vậy, chữ-tôn có rõ chăng??

Theo trí ngu tôi nghiệm cứu, thì bởi tại một cơ đại khái mà ra. Là thuở trước tuy các ông thơ-ký học tập nguyệt bổng 12\$00 mặt dẫu, mà có

ông mới giúp việc chừng vài năm thì đã thấy dư ăn dư dè. Vì sao vậy? Vì khi trước hàng hóa và vật thực, còn rẻ mà nhờ cậy nhiều việc, như dân thơ thối tiến gạo còn rảnh thường hay đi tài tế thân ít hay chịu nhọc, chẳng biết nhin thua cho nên nhà tư khá lắm vậy! Chỉ như đương kiêm hàng hóa mất hẳn mười khi xưa, mà thiên hạ lại lắm đảo huyền, cơ-ăn, không mấy ai sùng sê, cam nhau nài, trọng giá tiền trân tảo gạo, cho nên nhà tư túng tiếu. Có nhiều người phải làm vô nợ nần suốt kiếp. Do nơi ấy, học sanh mới ngã lòng buồn ý, là một, hai nữa là đương thời các nhà học-thử đương lo khai sáng nghiệp nghề, khuyên nhủ đồng bang đem lối sau, trung ngày về, nhắc những thói ở học của Ngoại-bang đối cùng quốc-dân tự thử, nên có lắm vị học sanh tự biết mình có tài huân-sức vì đã xa nghe rộng thấy nên chỉ bổng-tang không phải tại chữ hưởng cao-du của dân là khoái vậy! Nên lúc thành tài rồi thì kẻ nối nghiệp tiên-giác lo bởi đắp lấy nề-nếp tổ tông, kẻ lại xin tiền cha mẹ lo kinh-dinh sự sáng. — Như mới đây tôi có thấy một ông quan bát vật đang lo lập là máy xay lúa ông thứ nhì lại lo khai hóa ruộng mình theo cách văn minh. Có một ông đang tưng oánh lương bổng cũng nhiều lại xin nghỉ rắp về nhà hùn hiệp với thân-bằng mà lập lò-xưởng dựng mở mang nghề xáo-kỹ. Cũng còn nhiều đứng nhiệt thành chỉ chiêm lấy mới lợi nhà thôi.

Đường ấy chữ khán-quan có chịu nhìn chác là: Tầm nơi tiến bộ bước vào CHĂNG?

chưa hết

Long-xuyên

NGUYỄN-THÀNH-ÚC

Tự-Thiệu-Huy

Trích trong N. C. M. Đ.

Lịch năm Canh-Thân

(ANNÉE 1920)

Kỷ báo này Bồn-Quán có gửi theo một lịch năm mới Canh-Thân (1920) kính dâng cho mỗi vị khán quan, xin nhiệm tình lấy thảo cùng Bồn-Quán.

An-Hà Nhứt-Báo

Xin cấm đá gà

Năm nay khắp cả lục châu mùa màng đều thất, lúa gạo mất dần đối khác, trộm cướp đầy dẫy, mà sự cờ bạc khắp đủ các nơi, bề sự cờ bạc nhiều chừng nào, trộm cướp càng nhiều chừng ấy. Quan trên đã thi an bố đức cho dân mà cấm sự cờ bạc là đều rất may mắn cho dân. Dẫu cờ bạc có chơi cũng dẫu kín như bình khó ai biết dặng (quốc cấm) Còn việc đá gà là mối hại to sao không cấm? Các chủ cất trường gà đều là người có quyền, ngoài thì lập trường gà, trong thì chứa me, bài, cào dũ thứ (Maison de jeu). Nào có ai giám lát đầu! Hễ có bắt thì nói rằng đá gà vô tội. Như tại tỉnh Vĩnh-long làng Tân-Giai và làng Long-Hồ cách châu thành không đầy hai ngày trước mà lập đến bốn trường gà, chủ trường gà là người có quyền trước không ai giám nói chi, chơi đông như nhà xét (Cercle) thầu lợi rất nhiều ai thấy không ham không muốn. Bấy giờ đây nghe làng Tân-Hạnh và làng Phước-Hậu cất thêm bốn năm trường gà nữa. Đó gần châu thành Vĩnh-long tỉnh sợ gần một chục trường gà, còn như xa châu thành lập thêm bao nhiêu nữa?? Cũng cho chung là cờ bạc đồ bất dẫu kẻ 1 mối hại to sao lại dặng tự do vô tội?

Lúc này là lúc đồng bang đương chung lo về đường kinh tế lý tài mà vàng hổ quyền lợi cho quê hương, tỉnh Vĩnh-long lạnh như nước đá, không thấy ai ra tranh về đường kinh tế chỉ lo có sự đá gà nhiều hơn hết; phải chi chữ ông đá gà để số bạc đá gà hùn nhau lập một tiệm chỉ làm gương có chi với đời trước tranh lợi với kiểu cũ sau-làm gương cho đoàn hậu tấn. Ôi! Làm phải không ai, tiếng đá gà nhiều người chịu. Xét lại việc đá gà là mối hại chung cho nhân quần xã hội. Ước ao quan trên ngó vào xin cấm tuyệt đá gà thì rất may mắn cho dân trong-lúc này lắm.

T. T. P.

Thơ tín vàn lai

Tanan, le 4 Janvier 1920

Canton d'An-ninh-Thuong

Village de Tho cang

Chers Messieurs,

Kính thăm ông chủ nhơn và ông chủ hút đều dặng khương ninh trường thọ sau xin hai ông lấy lòng quán đại phước mà ăn hành dùm bài sau đây mà làm phước cho lục châu biết phước thuộc hay mà dùng trong cơn bình ngật, thì ơn hai ông muốn người ghi tại, phước như đồng hải thọ tử nam sang.

Nay kính

Nguyễn-văn-Hiền

Nay tôi có thấy tại hạt Tanan có thấy Trần-huy-Tân mới tiếm được một thứ thuốc rượu kêu là "Tứ dược dịch khương" để trị bệnh trùng thực trúng thứ, dịch khí ỷa mửa. Mời đây có cứu 8 người đều mạnh cả, trong đó có 2 người bị dịch nặng hơn hết, một người kêu là Trần-văn-Bồ ở làng Nhơn

binh coi nhíp nhà giấy xe lửa gare Tân-an, một người nữa là Trần-văn-Lãnh cựu hương hào Phú-nhơn. Hai người này bị địch một cách rất nặng, đi sông 5, 7 lần, con mắt sâu như giếng vọt bể tay chơn đều móp hết, số mạng coi vắn giới rất nguy cấp, mà nhờ uống thuốc này mỗi người chừng 4 ly nhỏ trong 15 phút đồng hồ thì lần lần mạnh lại như thường.

Rượu thuốc này rất quý bán, đáng nên danh ra cho cả lục châu biết mua để dành trong nhà mà cứu cấp trong khi nguy hiểm mang lấy bệnh độc có sẵn mà dùng, khỏi mắc công đi tiệm thấy hết thuốc mất hết ngày giờ mà không chác mạnh. Tôi ngó thấy tại nhà thấy Tân cựu thơ ký ở tại chợ Tân-an làng Bình-lập có ché sẵn từ chai thuốc rượu thiên thời giá bán một đồng bạc một chai mà cứu nhiều người thì rẻ lắm và thấy cũng có bán thuốc ban bạch, thuốc kiết ra máu, thuốc thũng phong phù, thuốc ho, thuốc đòn bả dễ dạn tẻ bại. Các thứ thuốc này đều hay cả, chẳng phải mất ư.

Ài mua uống không hết thấy trả tiền lại. Sự cứu sanh linh một người bằng lập 7 kiến chùa, thấy này cũng có lòng như hay cho không mà cứu kẻ nghèo còn người ở xa gởi thơ mua cũng bán. Vậy xin lục châu nếu vì nào mang lấy các bệnh ấy thì mau mau gởi thơ mua thuốc thì chác bệnh mạnh. Tôi thấy sự hay hữu ích cho đời nên tỏ cáo cho đồng bang hay chung mà làm phước.

Nguyễn-văn-Hiển

Instituteur chargé de l'école

Thọ Cang à Tân-an

Về văn minh

Đại trào Pháp-quốc, bảo hộ nước ta, Muốn họ Âu ca, trên hòa dưới thuận Sức trị bền vững, được thuở thanh nhàn Mọi nhà ở an, cũng nhờ đức chánh Tôi nay bôn tánh, tự Nguyễn-văn-Sâm Soạn bài quốc âm, để xem tiêu khiển Trí sơ tài siêng, mựa chớ khen chê Việc Hơn việc Tể, tôi chưa có thạo Đời nay chế tạo, cũng nhờ thấy ta Thấy đâu nói ra, cho xui theo vận Xe hơi ngừng chặn, không cần biết đi Hình như con qui, chạy mau như gió Trên trời vừa ngó, tương tự Đại-bàng Tiếng gọi phi hoàn, máy bay là nó (Thời xưa chưa rõ) nói rằng đằng vân Thế cuộc đời Tân, so bề chẳng kém Rạch ngòi mươn bêm, đất liền khô khan Muốn cho nước sang, thì đem xáng mút Hình coi kỳ cục, máy móc lạ thường Có một cái rường, chung quanh gàu sào Việc làm sắp đặt, coi bộ kinh càng Đào móc giọc ngan, thành kinh thành rạch

Học làm có sách, trí độ cao thâm Việc đáng một năm, thộn làm nửa tháng Đường đi quá ngắn, lại có xe tàu, Đi đá dặng mau, khỏi lo ngược nước, Ngồi hời khi trước rùng rú quanh co Muốn đi hà do, sợ e nổi cộ Các đều góp nhóp, xin sang việc này Hơn mấy tháng rày, tranh thương cùng khách

Annam hội đủ, các sở các ty, Công sở chỗ nì, Tân-an thôn hiện Nhỏ-lớn đại tiểu, đủ mặt đồng bang Đều rập tiếng vang, tranh thương khách

Kêu nhau hùn rủ, lập tiệm lập thành Bua nhau cạnh tranh, lập giấy đoán thế Khách trú sở hộ, cũng tại Lý-Thiên

Làm cho đảo điên, hấu buồn ế nhè Việc này trọng thể, hề lấy lấy lường Tiếng nói như chuông, phải làm làm tới Chớ đừng dấp dới, rồi lại ngán ngơ, Chúng nó đương chờ, coi mình đường

thể Làm sao cho xẻ, kéo chúng cười rang, Xấu ấy thập ngàn, các ông phải liệu Chớ đừng có diều, chúng nó dễ vui Việc đã phanh phui, rung rinh hoàn đủ Mấy đều ví dụ, xin chớ cười chê Bất vấn nôm nê, coi chơi vài muôn.

Nguyễn-văn-Sâm
Village de Tân-an (Cát-thơ)

Cuộc tuyển cử hội đồng quản hạt

Quận Châu-độc, Hà-tiên
Long-xuyên, Rạch-giá
Ngày 4 Janvier 1920

CẨM TÀ

Kính lời cùng chư vị thừa sai, Trộm thấy xưa nay những người dư cử chớ quản hạt hội đồng trong Nam-kỳ toàn là bát giầu mạnh, chớ chưa từng thấy kẻ nghèo yếu nào mà dám ra cạnh tranh chức ấy. Vì vậy biết bao những đấng tài ba lợi lạc, như vì nghèo yếu mà phải bị chôn tên tuổi bấy chầy.

Nhưng mà thiết tưởng, bất luận trong nước nào, hề dân tộc càng mở mang thì cái thể giàu mạnh càng sụt giá.

Tôi đây là một sĩ hèn đã nghèo lại yếu, dẫu dám tự xưng là bát tài ba, song bình sanh tôi vẫn có một mảnh nhệch thành-xẻ đường công ích, tôi thấy cuộc đời như thế, nên tôi đánh liều ra dự cử đặng thốn độ thể tình lãnh oán

Nay cuộc tuyển cử đã xong, tuy tôi chẳng đắc cử mặc dầu, nhưng mà 84 tiếng thăm của chư vị thừa sai trong bốn tỉnh bỏ cho tôi đó rất đủ làm cho tôi vinh diệu với đời, và như là đủ làm cho thấy rõ ràng cái trình độ của quốc dân ta buổi này là bực nào.

Ấy vậy tôi kính tạ đôi lời hèn này mà cảm tạ 84 vị thừa sai đã có lòng huệ cố đến tôi, và tôi nguyện đem ơn chư tôn ghi xương tạc dạ.

Nguyễn-văn-Cư
Kính đồn

Ái tín

Bổn-Báo hay đăng tin buồn rằng: Thấy Phạm-lộng-Chương thông ngôn Tòa-án Cát-thơ thọ bệnh chẳng dấy mấy bữa mà đã từ trần ngày 7 Janvier 1920, hưởng dương đăng 31 tuổi.

Cuộc tổng chung đăng an hải ngày 10 Janvier 1920.

Nghe lại Thấy Phạm-lộng-Chương mới thọ tang chưa đầy 1 tháng nay cho linh nghiêm thấy là ông Phạm-dại-Đô Tri-phủ hồi hưu đã mang phẫn, ngày nay lại tới phiên thấy bỏ vợ yếu con thơ, là anh em bằng hữu, ai thấy tình cảnh như vậy cũng đem lòng thương xót. Thiệt là: *Họa vô đơn chủ, phúc bất trùng lai*, lời thánh hiền chẳng sai mà.

Vậy Bổn-Báo kính đôi lời trước xin phân ưu cùng quý-quyển, sau cầu chúc cho linh hồn Thấy Phạm-lộng-Chương sớm được lên cõi Bồng-lai đời đời khoái lạc.

An-hà Nhựt-Báo huy luy
kính điều

KHỐC HỮU PHẠM-LỘNG-CHƯƠNG

(Liên hoàn ngữ-thơ)

Phạm-lộng-Chương ôi ! Phạm-lộng-Chương !

Bao đành rẽ bạn tách tay phương;
Bốn phen chưa toại ngời non nước;
Chín suối đành cam lạnh khói hương.
Những ngổ tuối qui bên khế khoác;
Nào hay cỡi hạt lảnh Huyền đường.
Trần cam chưa trọn phần ngay thảo !
Sự thể ai không lường đoạn trường.

Đoạn trường trường đoạn dễ chi ngu
Nhớ bóng hình xưa luyến ngậm ngùi
Sừng sừng chông treo rêu mốc trắng
Sấm sét đá tạt chữ đen thui
Héo don nhành liễu hoa lấm tả
Đau đớn lòng tre mắt sứt sùi
Một đồng văn chương đem đất dập
Từ đây chàng dựng chốn an vui

An vui chàng dựng el ớn thông dong
Để lụy cho ai ngó mỗi trông.
Những ước chung cùng tơi bấn bở
Nào ngờ riêng tách cuộc tiếm long
Hiếu trung lấp chập ba giếng nặng
Nhơn nghĩa quẩn xa một el ứ đồng
Cái lối phù du trông quá ngắn
Thơ nhân tin cá bất khôn thông

Tin cá khôn thông vẫn tiếng cười
Âm dương đôi ngã oán con người
Trên đời sau trước dư nhiều kẻ
Dưới thế hôm nay thiếu một người
Nào mạng hơn thua ngoài bấy chực ?
Sao phần vấn đối lẽ ba mươi ?
Hầu hờ con tạo trêu chi bấy
Kiến vị người sầu cánh chẳng tươi

Kiến chẳng tươi vì lấm điểm sương
Trở trêu chi bấy lảo Vô-Thương
Sóng xao đá khóc rên ba quận
Hoa ú người than đội bể phương

Không lẽ đành chung đến Địa phủ
Có khi tranh đảng nước Thiên Đường
Mắt xanh thương bấy anh tài khách
Phạm-lộng-Chương ôi Phạm-lộng-Chương

Cao-minh-Chánh

Kính lịch Tòa án Cánh thơ

Huy lụy

Văn uyển

XÓT MÓ ĐẠM-TIÊN

Những mảng đưa theo lượn sóng tình,
Nửa chừng thoát gáy kiếp xuân xanh;
Mồ oan lau lợt tơi bởi xử,
Đất lạnh hương tàn vẫn bạc tanh;
Giọng đỏ kêu đau người chín suối,
Đờn ve điệu thảm trót năm canh;
Ai về nhủ với đàn sơn phấn,
Lấy đó soi gương chớ lập tành !

Cao-hoài-Sang

TÚY-KIỀU BÁN MÌNH

Sầu hẳn chưa xong mấy đoạn tình !
Oan nhà đau vướn nghĩ càng kinh !
Thay duyên cam phụ lờ đoạn thệ,
Liều phận toan đến nghĩa dưng sinh;
Ngọt lụy buồn trông non nước ấy,
Tắt đường thêm thẹn phận sơn minh;
Thời thì quyết một cho xong vậy.
Nồng lởi ai bày việc trớ trình ??

Cao-hoài-Sang.

NGỘ THỨC SINH

Phong trần chưa rảnh nợ hồng nhau,
May gặp chàng Sinh gởi phận làng;
Vị nước cờ tiên khi gió các,
Hòa câu thi thánh lúc trăng sân;

PHỤNG HÒA BÀI THƠ

«Tiệm Nam-Đặng bán ế»

An-hàn 145 du 11 Decembre 1919

Bến chi lo chi phải đến nghèo
Nam-Đặng có lúc hết hơi eo
Quần khai thương lộ rồi nghe thưở...
Khuyên chớ buồn lòng, ruột chớ teo
Gặp lúc hanh-thông, hàng chẳng mồi
Nhắm khi đạt-vận, vật đâu meo
Khởi đầu muôn việc đâu là dễ?
Phải ráng tranh thương phải ráng treo

Ô-môn: Joseph Nguyễn-hữu-Phước.

KHUYẾN HÒA «NAM-ĐẶNG» BÁN Ế
NGUYỄN ĐỂ VẬN

Bán buôn trung ngửa mưa to nghèo,
Đầu chững tại Trần nô sợ eo.
E tiếng bán đồ lòng chẳng nở,
Phải đeo tư bản ruột không teo.
Rượu trà mấy thưở cho thiu thúi,
Bánh trái làm chi tới mồi meo.
Mai một mùa màng trời ngó lại
Trích-trích lâu cũng hiếm tay treo.

KHUYẾN «NAM-ĐẶNG» DỪ CHƯ TIỆM
MÔN HẠ NHƠN

Tay hương chực, mặt nhò què,
Đốt nát sanh ra tính vung về.
Ghé tiệm Annam ế xớ-lợ
Vào phòng khách-trú để rả-rề.
Mấy lần nguồn-củ coi trơ tráo,
Một tiếng cô-sơn thấy nảo-nê.
Nhấn với Nam-Đặng và các tiệm,
Rẻ, ngon, vui, dễ, chắc đông thê.

KHUYẾN BỔNG-NHƠN HÀO MÀI

Trong cuộc hiệp thương sang thế thân,
Nhờ ơn Nhà-cửa giúp đỡ đồng nhân
Khai trương hiêm kẻ lo lẫn tới,
Thủ hóa sao la chẳng chịu gán.

Gương cười khách mới duyên khờ thắm
Dờ khóc thui xưa tóc nhuộm vàng;
Nồng nổi trời Liều khôn thổ lộ,
Sổ hoa đào nghĩ luyến bầm gan.

Nguyễn-thành-Ngợi

CẢNH TRỜI HỒM

Yêm liềm bốn phía cánh buồn tanh,
Khen bấy tay trời khéo dặm thanh;
Gió giở nước trăng phơi vẩy bạc,
Mây giăng trời ngọc án non xanh;
Sóng ngoi chập chóa mông treo hải,
Lau động lảng-xãng muốn lội gành;
Nhạo bác kêu sương hồn giục tình,
Ngẩn ngơ bờ liễu lúc thâm canh !

Nguyễn-thành-Ngợi

NƯỚC

Găm thiết cơ cầu đẳng hóa công,
Xui trong trời đục đục rồi trong;
Thần danh bốc biển nhâm lui tới,
Ngày tháng năm hồ lượn đột xông;
Sầu cạn tâm lòng trời vẫn biết,
Trước thanh một mặt đất hay cùng;
Từng phen gặp gỡ cuốn phong khởi,
Nhấn thử mây chơi chùng hải hùng;

Hổ-minh-Chiếu, Báclieu

Lớn rồng xây bởi máy thiên công,
Đục mấy gặp phen lóng cũng trong;
Muôn vật tốt tươi vì rưới nhuận,
Ngàn trùng khóa lấp đã từng xông;
Chiu theo ngay vậy trời soi dạ.
Gần gần tràn vườn đất rõ lòng;
Cường nhược tùy thời ai có biết,
Gió vậy mới thấy sức Lào hùng;

Tạ-phú-Túc.

Hòa-bình Báclieu

Cốt-ahue một đoàn toán bảo học,
Thần sơ hai chữ phải cân phân.
Cạnh lời nhán với người tai mắt,
Trong cuộc hiệp thương sáng thể thần

Nguyễn-minh-Triết

Ex. Hương cả du village de
Mỹ-dòng-thượng (Mytho)

Sửa chỗ sai

An-Hà số 147-148 nơi khoản "Cuộc
cử Hội-Đồng quản Hạt"

"quận Biênhoà Tây-ninh, Thủ-dầu-một"
"quận Gia-dịnh, Chợ-lớn, Vũng-Tàu,
Baria"

"quận Mytho, Tanan, Bentre, Gocong"

XIN ĐỌC LẠI:

quận Biênhoà, Thủ-dầu-một, và Barja,
quận Gia-dịnh, Tây-ninh, Cholon, và
Go-công.

quận Mytho, Bentre và Tanan.

Vạng linh tế

Bang-long, le 10 Décembre 1919.

BẮM

Kính thăm ông, bà và quý quyến ông
an ninh trường thọ.

Tôi lấy làm hanh phước, cho bà con
và gia quyến của tôi, mới tiếm dặng
thuộc của ông là VẠNG-LINH-TẾ, thiệt
thứ thuộc thần hiệu, lấy làm may mắn
cho tôi làm sao? là linh được VẠNG
LINH-TẾ đại-hữu-hiệu bảo hộ thân thể
bà con tôi mạnh giỏi.

Chớ cũng bình người đồn bà của tôi
dàng kinh vô lễ, khi nhiều, hoặc ít, nhờ
linh-tế này bảo hộ có chừơng và tốt, còn
con tôi sức khoẻ, không eo uột nữa.

Vậy xin ông làm ơn cho tôi mua thêm
7\$00 thần hiệu VẠNG-LINH-TẾ, gởi contre
remboursement lại nt.à giấy thép Sốc-
trắng, tôi lên lảnh, xin ông giùm sốt-
sắng để lên như vậy.

Cựu Hương-Giáo

Trương-tứ-Quý

Village de Bang-Long

à Sóc-trắng

Nhàn đàm

Tên Mít ngày đêm hết lòng hòa nguyên
vái van ông Táo, với ông Địa, xin phò
hộ cho nó làm ăn mau khá, thì nó lên
trang phụng thờ hai ông. Quá nhiên như
ý làm ăn rất phát đạt.

Lúc gần tết (tiết) nó mới mua một tờ
giấy đỏ, đem đến thấy nho cây viết
giùm chữ hiệu ông Táo, ông Địa dặng
có thờ chung một cái trang cho gọn.
Ông thấy nho thấy vậy rắng mắt khuấy
chơi, mới viết bốn chữ lớn là CHÚNG, HỒ,
THIỆN, LƯU, rồi thì Mít ta cứ việc đem về
dán trên trang mà thờ. Trong xóm có
tên Xoài chữ nho cũng khá, bữa kia
qua nhà tên Mít chơi, vòng ngó trực
lên thấy trang thờ mới hỏi: Ủa anh
thờ Ông gì Bà chi đó vậy anh? Mít nói:
à tôi thờ Ông Táo, ông Địa đa. Xoài coi
rồi nói lạ dữ he, thường khi hễ viết
ĐÔNG-TRƯ-TƯ-MẠNG là Ông Táo, còn viết
PHƯỚC-ĐỨC-CHÁNH-THẦN thì là Ông Địa
mà, chớ trong bốn chữ CHÚNG-NỔ THIÊN

Lưu đây thôi phi nghĩa lý, có rõ là
thờ ai ai đâu! Mít nghe vậy rồi dóa bèn
gỡ tờ giấy đỏ đem đến thấy nho bắt
đến, nói rằng: Thấy sao có viết vậy.
Ông thấy mới giải nghĩa cho Mít nghe:
chữ CHÚNG nghĩa là đông, chữ HỒ, nghĩa
là ôi, chữ THIÊN nghĩa là ngàn, chữ LƯU
nghĩa là trôi, là ĐÔNG ÔI NGÀN TRÔI, ấy
lúc thì là ĐÔI ÔNG NGÔI TRANG, cái nghĩa
lý cao xa lắm mà. Mít thấm ý biết lỗi,
trở về nhàn đèn vái lạy ĐÔI ÔNG BÝ XÁ
vì tội dán lên rồi lột xuống vô lễ, tình
nguyên lỗi tốt thì Mít cúng cam, hồng,
nhân, táo vùng trang....tam bái....

Cầu-kẻ: G. H. Baug

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 13t
Đồng-Dương..... 13t

Giá lúa

Mỗi tạ 100 kilos chở đến Chợ-lớn và
trả bao lại. Từ 8\$05 tới 8\$ 50 tùy theo
thứ lúa.

Trường Võ văn Cantho

Dạy học trò thi lấy bằng cấp Sơ học

Học và ăn ngủ tại trường
12 \$ một tháng

Học và ăn buổi trưa 7 \$

Học ngoài..... 4 \$

Bữa 12 tháng chạp Annam bài
trường

Bữa 12 tháng giêng Annam
trường

Hội mua bán lúa

«Nam-lợi-mỹ» TRÀON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi muôn)

Hội mua bán chắc chắn, cân lường
thật thà, vì nào ở xa muốn bán xin gởi

lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giấy thép định
giá, hoặc sai người đến thương nghị.

Quản-ly { Nguyễn-văn-Yên
Nguyễn-văn-Bôn
Nguyễn-văn-Cần
Đặng-văn-Chiêu

Cáo bạch

Có bán các
viết "PORTE-
PLUMES A RÉSER-
VOIR" ngòi viết
bằng vàng thiết
cao "PLUMES EN
OR CONTRÔLÉ"

không sét,
không mòn. Có
khẩu (AGRAF)
một đầu thibút
viết, còn đầu
kia thì viết chì
(PORTEMINE); có
phụ thêm 1
hộp nhỏ đựng
năm cọng chì
dễ thay. Cây
viết này nếu
gìn giữ xài
mười năm
không hư.

Xin đừng
tưởng rằng cây
viết này giống
theo các viết
năm cái, một
đồng giá khách
bản do.

Mua về, nếu
xài không dặng
không xứng
dặng với đồng
tiền thì trả lại.
Bản hiệu sẽ trả
tiền lại đủ.

Giá một cây
là (có hộp, có
comptegoutte)
4\$50

Mua nguyên lỗ
về bán lại càng
lính giá nhẹ
hơn nhiều.

Trữ bán tại
nhà in An-Hà

CANTHO

Bọn hát xiết Annam

(Cirque Annamite)

Lời kính cáo

Từ ngày chúng tôi lập thành bọn hát xiết Annam đến nay gần đầy 1 năm rồi hưởng đi hát khắp Lục-châu, đến đâu nói cho phải: cũng nhờ Đồng bang, doái nghĩa Đồng bào, thương tình đồng chí, vui lòng xem giúp, lại cũng là may: kếp hát và nam nữ tài tử của bọn chúng tôi làm tuồng dặng êm tai đẹp mắt Đồng-bang, nên tiếng khen không giứt. Ơn ấy, chúng tôi thâm cảm ngàn ngày.

Nghĩ vì: Xưa nay Đồng bang ta chưa ai ra lập dặng một bọn hát xiết khi cụ sung túc như các nước bên cõi Âu-mỹ. Nay chúng tôi chủ ý, thiết là: nết câu lợi chữ câu danh, muốn lập thêm bọn hát xiết của chúng tôi ra cho thiệt lớn, kếp làm tuồng chọu người cho thuấn thực ngó ngoại bang trông vào may mà dặng đẹp mắt ngời khen, thì tiếng thơm cũng bay lây cho Đồng-chúng.

Vậy tôi rao báo này cho Lục-châu người Annam ta mà thôi, ai có biết kiểu cách chi lạ trong cuộc thể thao: nhào, múa, đánh đu, đi giày, hoặc nghề chi khác v...v... Xin đến giúp sức cùng bọn chúng tôi, thì chúng tôi cũng trọng tiếp luận tài nập dụng và huân công cho xứng đáng.

Nếu vị nào muốn viết thư trước cho tôi mà bèn luận đến chi, xin để bao như vậy: Và xin nhớ biên cho tôi cái hiệu thì tôi sẵn lòng trả lời.

Monsieur André Thận. Directeur de la troupe d'acrobates Annamites à

Vinhlong. (à faire suivre)

André Thận kính cáo

Nam Bắc Ái

Kính trình cùng quý vị:

Tại tiệm tôi, có trữ Trà-Nam-Việt, dầu mần (Essence de menthe) hiệu Lò-tiên và các thứ xà-bông.

Có phòng ngủ, rộng rãi sạch sẽ.

Có bán cơm Annam, cơm Tây, và rượu lế.

Người Quán-lý tiệm này, biết phép vệ-sanh, cho nên sự tinh khiết ít nơi bì kịp!

Cúi xin chư-vị đồng-bào, mở lòng đoàn thể, giúp chúng tôi cho vững bước trong cuộc thương trường, là 1 điều chúng tôi rất trọng ơn chư quý vị lắm đó.

Nghĩ rằng:

Người Annam, thương Annam, Lập sông, phá núi, dầu làm như chơi!

Monsieur Lê-Mai, Quán-lý

Nam-Bắc-Ái

Poste de Trà-ôn

Kính đồn

Mấy ông Chủ-bút Nhựt-trinh quốc-ngữ nếu đi lỡ đường, ghé ăn, nghỉ tiệm tôi chúng tôi chẳng tính tiền chi cả.

Lời Rao

Ruou Rhum Stella

Hội làm Đường và làm rượu rơm ở tại Cantho kêu hùn vốn thêm cho đủ 1 triệu rưỡi quan tiền laogsa (1 million et demi de francs)

Vì nào muốn hùn xin do nơi ông QUẢN LÝ hội đường niên ngu tại phòng văn quan Trạng-sư A. Vivien tại Cantho

Bán

Có bán một con ngựa kim bác thảo lai.

Ái muốn mua xin do nơi M. Pierrat Payeur à Cantho.

Nam-đoàn-thẻ

RESTAURANT

Quai du Fort Cantho

Kính cùng lục châu chư tôn dặng rõ: Chúng tôi mới lập 1 cái tiệm hiệu là NAM-ĐOÀN-THẺ gần cầu tàu Khách-trù, gần nhà hàng ông Vô-hiếu-Đế (quai du fort Cantho) để bán đồ điểm tâm như là: café, bánh, nước đá, và đủ thứ rượu (Consommation) và sách, vở, giấy, viết, mực v. v.

Xin mời lục-châu chư tôn có diệp đến Cantho tiện đường dờn gót ngọc lại tiệm chúng tôi, trước coi cho biết công cuộc chúng tôi tạo lập, và sau nữa, chư tôn muốn cần dùng món chi, chúng tôi sẽ làm cho chư tôn vui lòng.

Xin đến, sẽ thấy chúng tôi hết lòng hoan nghinh và tiếp đãi vừa ý chư tôn chẳng sai.

Xin chư tôn niệm tình Annam cùng nhân.

NAM-ĐOÀN-THẺ Kính bạch.

Hậu-thạnh

Giao tiếp (Tương mại hội)

CU LAO MÂY—TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tính số mỗi 100\$00 thì lời dặng 52\$ còn tài sảng (tinh) hết thấy giá dặng 50\$00 đều tính nhập vô số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn là 150\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1. Decembre 1919 thì nập số hùn; như vị nào muốn hỏi đều chi xin gởi thư cho Monsieur Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương xã Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đạt rông bằng nước mía, uống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cùng chư quý vị rõ: Như vị nào muốn lãnh về bán dặng kiếm tiền huê hồng, xin viết thư cho Bồn hiệu mà thương nghị.

Lãnh về bán khỏi trả tiền trước, bán dặng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu. Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán chẳng dặng, thì gởi trả lại cho Bồn-hiệu công dặng vậy, miêng là ve còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho
Kính Cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sảng lòng muốn bán hai sở ruộng của ngài, ở tại Tháp mười (Mỹ-tho) sở thứ nhứt được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sở thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-dốc Lộc, kinh này xáng mới vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thăng lên Chợ-lớn đi ngã sông Vaico cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại sảng trong đất có mười ba cái địa, cả rất đại lợi. Có một sở đất khác kề cận với hai sở ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao gia bán. Hai sở ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn giạ.

Ái muốn mua hai sở đất ấy xin gởi thư cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gởi cho sở Nhựt-trinh An-hà tại Can-tho mà thương nghị và đến xem bản đồ (thi hiệu rõ)

MỸ KỸ

TIỆM HỌA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON ĐAU

ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách dặng hay: tại tiệm tôi có làm mà đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mũ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điều thảo mộc theo là nhân hiệu, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô hổ, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển liền và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-THU cần*khải

Phở cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán,
Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rày,
Lục-châu quân-tử, ơn dày
Mẫn-cần mua giúp, ngày nay thanh-hành,
Thanh-hành dặng cửa hàng rộng mở
Máy sấm thêm, thấy thợ tin rờng,
Lành in chỉ thấy đẹp xong,
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,
[thiệp-tan.

Toa, số, bộ, làm càng kỹ lưỡng,
Chắc lại bền chằng nhượng cửa người
Nói chỉ sách đóng thì thôi!
Lưng da, lưng bố, dễ dãi ít hư.
Sách in sáng, tinh từ, Kim Túy,
Tự điển cùng Sử ký Đại nam.
Tuần tra Pháp lý, dạy khâm,
Cách thi hành án, thiệp làm rất hay.
Thước, viết nghiên sáng đầy đủ hạng
Thiếu chỉ dầu giấy láng, mực ngời;
Chuỗi trao, nào phải những lời.
Sang chơi 1 chuyến xin mời các ông
Tuy vật liệu, nay không dễ dãi,
Bồn quán nào dám phụ ý ai,
Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,
Miếng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.
An-Hà An-quán Bd Saintenoy Cánh-thơ.
Đón kính.

LOI RAO

Kể từ ngày 1 Novembre 1919, ai có trồng mía nều xin chờ đến lò rượu RHUMSTELLA tại làng Phú-Thứ (Cánh-thơ) mà bán. Bất luận mấy ghe cũng mua; mua dặng tiền lắm.

Còn ai chưa trồng mía cũng nên trồng cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mía mà làm rượu.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lầu của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cánh-thơ. Vay xin đồng bang liêu vài cắt tiền lạng phí mua đọc giúp vui giấy lác, giải muộn thoãn cũng được vài canh. Trước là coi cho liêu khiên ngày giờ sau thấy đều tẻ mà chưa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20

Ái mua nhiều liêu giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 0\$20

50 cuốn giá..... 6\$50

100 cuốn giá..... 12

LÊ-KHANH-TRINH

Géomètre-civil

CANTHO—CHAUDOC

LEVÉ DE PLANS

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Lê khánh-Trinh

KINH-LÝ

Cantho—Chaudoc

Lãnh đạt điển thổ

Phân ranh hạng

Tương phân thổ sảng

Công chuyên làm kỹ và mau lại giá nhẹ

Xin viết thư nơi tôi mà thương nghị.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Géomètre civil

Longxuyen—Chaudoc—Sade c

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGẠCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lãnh đạt điển thổ,

Phân giới hạng,

Tương phân thổ sảng,

Công chuyên làm kỹ

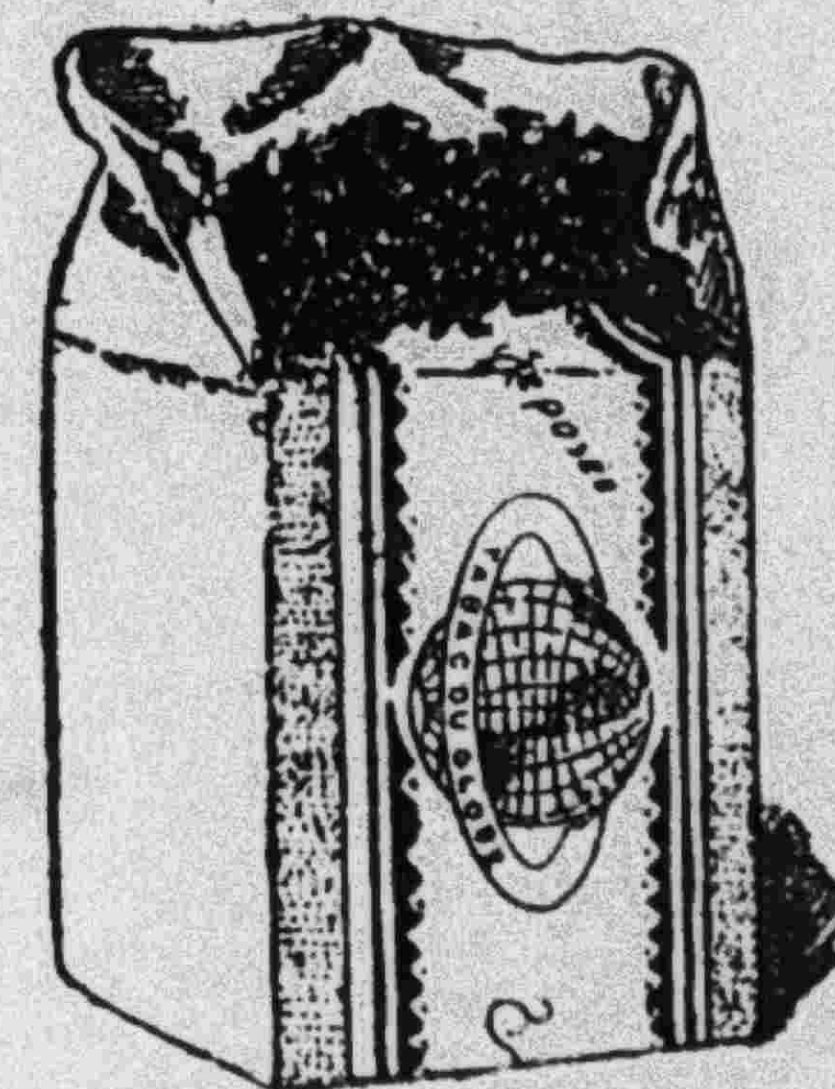
cang và tin giá nhẹ

Diễn chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị

Thuốc gói hiệu Globe

(TRAI ĐAT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho thuốc Gà-lốp là dượng, khỏi thom thú không khổ cỡ.

Một mình hãng DENIS-FRÈRES có trữ bán ở mà thôi.

Thuốc điều hiệu Globe

TRAI ĐAT)

Có gói 10 điều

Có gói 20 điều

Ilát đã ngon, dễ dành lâu được không mốc, không mục.

Tại Hãng DENIS-FRÈRES có trữ bán

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CÁNTHƠ

Tại nhà máy này có xay và trữ gạo trắng, bán lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hạng tùy theo giá.

Trong lục-châu chư vị nào muốn mua hoặc nhiên hoặc ít, xin viết thư mà thương nghị.

Décertiquerie de Cantho.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu dặng rõ tại nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, có bản sách chữ quốc-âm để giúp cho Hương-chức có quyền thi hành như trường-lò.

Sách này có 156 trường và có đủ kiện vật thi lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VĂN-MÉN mới soạn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gửi..... 0.15

Xin viết thư đến nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, mà mua.

HIỆU MÓI

Trần-Mạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách-Trú—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp, thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sách, truyện, thơ, thuốc, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân.v.v.....

Kính-cung Lục-châu Quán-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có làm bản CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách C. Âu thì h) có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chú-tôn lập tức. Nói tóm lại đến là: chú-tôn có cần dùng vật chi, ở tại Cantho có bán, thì tôi cũng có thể mà gửi ngay cho chú-tôn được vậy.

Xin chú-tôn Quý-khách, tương tình đồng-ban, ra ơn chiếu-cổ, giúp nhau, đừng mau lẩn-bỏ trong nỗi thương-trương, thì ơn ấy rất nên thâm cảm.

TRẦN-MẠNH kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU TÂN-PHƯỚC

Đường kinh-lập—**Cantho**

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ: Tiệm tôi làm bánh mì rộng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại angon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì dẻo ngon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì dẻo ngon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì dẻo ngon.

không dặng, ruột bu không được lại khỏi ai rờ tay dợ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu-cổ giúp bạn đồng bang trong cuộc thương mại.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Vô-văn học hiệu

Trường học của Ông Vô-văn-Thơm lập, gọi là “Vô-văn, học hiệu” đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường.

Thầy giáo cần mẫn cho nít học mau tân phát vô cùng.

Tiền học và ăn, ngủ phải đóng trước tin giá như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ)4\$

Học và ăn buổi trưa,7

Học và ăn ba buổi, ngủ tại trường12

Như ai dùng giấy Quốc-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Vô-văn cũng thâu, cứ mỗi phiều 100 francs thì kể là16

Bữa 3 Juillet bài trường tới 5 Aoút thì tựu, còn kỳ bài trường Tết thì cứ rằm tháng chạp bài qua rằm tháng giêng thì tựu bà con có bác ai có dịp đi Cantho ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm điều gì, xin gửi thư cho Ông Vô-văn-Thơm thì lập tức có thư trả lời.

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RẪN THAY CON MẮT

Chủ nhân **TRIỀU-CUONG**

Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 88—**Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường Gallieni, số 3—**Saigon**

(Ngang nhà giày xe lửa Saigo-Cholon gần Chợ-Mới)

Bổn Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dùng cái nhãn «Con Bướm Bướm» làm tin, chú qui vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kéo làm thử giả uống vào thêm hại

Bổn Dược phòng có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SON, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giùm y gia của tiệm tôi, chú qui vị ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay sẵn lòng gửi cách Contre remboursement. Còn tiền gửi về thân chủ phải chịu

SHANGHAI BO HUYET YẾN SƠ VÊ

(20) Thuốc bổ thần tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo đời Văn-minh này trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thận này là một phương quý lạ trong việc tráng dương nếu bệnh các chứng thuốc Thận rất nên đề dặt, theo thuốc này mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm bao Di-tinh, nếu để lâu ngày đường Ngọc quan hư xương móng hoại biến ra chứng Trệ-khi (đau giái) dùng thường thuốc này thì tráng hỏa cho mạnh môn âm nơi thận thì tức thì mạnh giới:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không dặng, giao cấu không nổi, mộng-mị di-tinh cũng là đờn hạ lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc này công hiệu hơn hết, sức mới mạnh hơn tinh chắc của các loài cá, và âm thận thì hơn sức Lộc-nhung, thiệt là bổ t ận hạng nhất trong hoàn cầu;

2.—Bàn hoàng thọ thấp, nhiệt sinh chứng lậu trệ, ngủ lằm, mới thì dài gât, lâu thì bài hoải đờn diều, hay là bởi đau sang độc mà uống nhiều thứ thuốc hại độc làm cho phát ti-vị hao thận phủ; dùng đến thuốc này cũng năng bồi bổ chơn nguyên tiêu trừ các chứng bệnh;

3.—Mỗi lưng mới gỏi, nhứt là xương cốt, đi đứng có đau không vững vàng, các chứng thuốc về cuộc chơi bởi quá độ khiến tinh thần búng rúng, dùng thuốc này trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vị hư khí huyết hao kém, hay

một hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bến bởi tích trệ nhiều, ăn uống không tiêu, dùng đến thuốc này khai vị kiện ti chầu thân an ổn;

5.—Đờn bà con gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng dợt ngưng trệ đông khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích đới hạ, bạch đới hạ, đường kinh trời sục không chứng, khi ít khi nhiều nơi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc này rất hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thân hư mang môn hỏa kém, hay dài đêm, xương cốt mỏi mề, dùng đến thuốc này rất có tinh bổi thận, dầu già tuổi cao cũng mau có con tuiệt là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vị nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn này trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho dặng 3, 4 ngày các bệnh đều hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết đậm suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng dặng, bệnh hoạn liên niên, như uống thuốc này cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay qui trong hoàn cầu.

Chú qui vị có mua hãy nài cho dặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhãn «Con BƯỚM-BƯỚM» mới là thiệt thuốc của Bổn-Dược-Phòng kéo làm thử giả mạo

Cách dùng: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIA:

Mỗi hộp hai hoàn1\$00

HỒI DÔNG BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
lên rờn bằng nước mía.

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý bình vực cái mỗi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuộc nữa.

Mua uống rồi mới biết.

SOCIÉTÉ

des

SUCRES ET RHUMS

Cantho Cochinchine

Muôn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÀNG

Cantho, Saigon,
Bacieu, Soctrang
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mỗi lợi càng ngày về tay đông chương

Lu et approuvé avant publication
Cantho, le 17 Mars 1920
L'Administration

